

ΠΕΡΑΙΝΩΝ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕ ΣΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΡΩΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΜΜΕ

Στις 18 Οκτωβρίου 2016 ολοκληρώθηκε η επίσκεψη του Αγιωτάτου Πατριάρχου Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών κ.κ. Κυρίλλου στην επαρχία Σούροζ, η οποία η επίσκεψη πραγματοποιήθηκε εξ αφορμής της 300^{ης} επετείου παρουσίας της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας στις Βρετανικές Νήσους.

Στο αεροδρόμιο του Λονδίνου τον Αγιώτατο Πατριάρχη Κύριλλο πρόεπεμψαν ο Αρχιεπίσκοπος Σούροζ Ελισαίος και ο Πρέσβης της Ρωσικής Ομοσπονδίας στη Μεγάλη Βρετανία κ. Α. Ιακοβένκο.

Προ της αναχωρήσεώς του ο Προκαθήμενος της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας απάντησε στις ερωτήσεις των Ρωσικών και των ξένων ΜΜΕ.

Ερώτηση: Αγιώτατε, με πολύ προσοχή παρακολουθήσαμε την πορεία της επισκέψεώς Σας στη Μεγάλη Βρετανία και τη συνάντηση με τη Βασίλισσα Ελισάβετ Β'. Σήμερα η βασιλική εξουσία εκπροσωπεί τις ύπατες αξίες και ένα κώδικα τιμής της χώρας. Πείτε μας, τι σημασία είχε αυτή η συνάντηση για Σας και γιατί; Ποιά είναι τα βασικά αποτελέσματα και τα θέματα, τα οποία

συζητήθηκαν, και κατά πόσον Σας βρίσκει ικανοποιημένο;

Πατριάρχης Κύριλλος: Είμαι απολύτως ικανοποιημένος με τη συνάντηση και οφείλω να ομολογήσω ότι δεν περίμενα τη συνάντηση αυτή να διεξαχθεί σε τέτοια ατμόσφαιρα και να είναι τόσο δυναμική. Είχα την ευκαιρία να συναντηθώ την Αυτή Μεγαλειότητα το έτος 1994 στη Μόσχα, κατά την επίσημη επίσκεψη αυτής και τότε η συνομιλία μας ήταν πολύ περισσότερα τυπική. Αυτή τη φορά βρήκα τη Βασίλισσα σε πλήρη υγεία και γι' αυτό συγχαίρω αυτή την ίδια, τη βασιλική οικογένεια και ολόκληρο το Βρετανικό λαό. Έχει φωτεινά και λαμπερά μάτια, μιλά όμορφα. Την άκουγα με ενδιαφέρον. Γενικά η ομιλία μας μου προκάλεσε πάρα πολύ ευχάριστη εντύπωση τόσο στο επίπεδο πνευματικό όσο και συναισθηματικό. Στη μνήμη μου κρατάω μια φωτεινή μορφή της Βασίλισσας, η οποία είναι 90 ετών εκ των οποίων 60 ευρίσκεται στο θρόνο.

Συμφωνώ με την εκτίμησή Σας για τη σημασία της μοναρχίας για τη Μεγάλη Βρετανία. Είναι τρόπον τινά πέραν των πρόσκαιρων πολιτικών προβλημάτων και προσφέρει τη δυνατότητα στους πολίτες της Μεγάλης Βρετανίας να στηρίζονται στη δύναμη της εθνικής τους παραδόσεως. Είναι αναμφισβήτητο ότι η Βασίλισσα απολαμβάνει κύρος στο λαό της και είθε να δώσει ο Θεός να συνεχίζεται αυτό ακόμη για πολύ καιρό. Και θέλω να απαντήσω στην ερώτησή Σας ως εξής: ο Θεός σώζει τη Βασίλισσα.

Ερώτηση: Χαρακτηρίσατε την πολεμική επιχείρηση στη Συρία «ιερό πόλεμο». Στη Δύση όμως υπάρχει μια διαφορετική άποψη. Πιστεύετε ότι οι πρόσφατες πολεμικές επιχειρήσεις της Ρωσίας στο Χαλέπι αποτελούν μέρος του ιερού πολέμου στη Συρία;

Πατριάρχης Κύριλλος: Λυπάμαι για την παρερμηνεία των λεγομένων μου. Ποτέ μου δεν έκανα λόγο για «ιερό πόλεμο» στη Συρία. Έλεγα για τον ιερό πόλεμο κατά της τρομοκρατίας. Φρονώ ότι αυτά τα λεχθέντα θα προσυπογράψουν πάρα πολλά θύματα της τρομοκρατίας στην Ευρώπη: αρκεί να ανακαλέσουμε στη μνήμη μας όλα εκείνα, τα οποία έχουν συμβεί πρόσφατα στη Γαλλία και στο Βέλγιο. Εάν ρωτήσουμε τους συγγενείς των όσων σκοτώθηκαν από τους τρομοκράτες: «Πώς βλέπετε την καταπολέμηση της τρομοκρατίας; Μπορούμε να χαρακτηρίσουμε την καταπολέμηση ιερή;» Προστατεύουμε τους οικείους μας, τους συγγενείς, προστατεύουμε τις χώρες και τους λαούς από την τρομοκρατία και με αυτό τον τρόπο υπεραμυνόμαστε το ιερό δώρο της ζωής, διότι οι τρομοκράτες επιβουλεύονται το ιερό τούτο το δώρο. Γι' αυτό δεν πρέπει τα λεγόμενά μου να τα βλέπει κανείς με πολιτική έννοια. Εν τούτοις είμαι βαθιά πεπεισμένος ότι μπορούμε να χαρακτηρίσουμε έτσι την εμπλοκή των λαών και των κρατών σε συγκεκριμένες πολεμικές ενέργειες. Τον αγώνα μας κατά του ναζισμού τον χαρακτηρίζουμε «ιερό πόλεμο». Ακόμη και στα τραγούδια μας ανυμνούμε τον ηρωϊσμό των στρατιωτών μας του Μεγάλου Πατριωτικού Πολέμου, του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και χρησιμοποιούμε αυτά τα λόγια. Έχουμε ένα ωραίο τραγούδι: «Συνεχίζεται ο εθνικός πόλεμος, ο πόλεμος ιερός», διότι ο πόλεμος κατά του ναζισμού ήταν απολύτως ιερός, διότι υπεραμυνθήκαμε τα πλέον όσια και ιερά, που είχαν οι άνθρωποι, δηλαδή τη ζωή, την ανεξαρτησία, τον τρόπο ζωής και το μέλλον τους γενικά. Με αυτή την έννοια και ο σημερινός πόλεμος κατά της τρομοκρατίας οφείλει να είναι κοινός. Δεν είναι μόνο η υπόθεση της Ρωσίας, αλλά όλων των χωρών. Πρέπει να συσπειρωθούμε για να νικήσουμε το κακό. Αυτό τον ακριβώς πόλεμο τον αποκαλώ ιερό.

Ερώτηση: Ποιές είναι οι εντυπώσεις Σας γενικά από την επίσκεψη και ποιά είναι τα αποτελέσματα από πολιτικής όψεως; Κατά τις συναντήσεις Σας με τη Βασίλισσα και με τους λοιπούς επισήμους της Βρετανίας έχετε καταφέρει να χαράξετε οδούς προς ομαλοποίηση και βελτίωση των σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών; Κατά τη γνώμη Σας, οι υφιστάμενες μεταξύ των δύο χωρών διαφωνίες σήμερα είναι ένα πρόσκαιρο φαινόμενο ή μήπως οφείλονται σε μια σοβαρή σύγκρουση μεταξύ του Ευρωπαϊκού πολιτισμού και μιας ιδιικής πορείας την οποία ακολουθεί η Ρωσία;

Πατριάρχης Κύριλλος: Εξ αρχής έβλεπα την αποστολή μου εδώ, και θέλω να την βλέπουν έτσι και οι υπόλοιποι, ως αποστολή η οποία δεν είναι πολιτική. Αντιλαμβάνομαι ότι δεν πρόκειται να εξομαλυνθούν οι αντιθέσεις, οι οποίες υφίστανται σήμερα, με επισκέψεις του Πατριάρχη. Αλλά θεωρούσα καθήκον μου να επισκεθώ τη Μεγάλη Βρετανία, ανεξαρτήτως της πολιτικής συγκυρίας η οποία επηρεάζει τις σχέσεις των χωρών μας, για να τιμήσω την 300^η επέτειο της ενορίας μας, προκειμένου να προσευχηθώ με τους Ορθοδόξους μας ανθρώπους και να επικοινωνήσω με τους Βρετανούς. Έχετε αναφερθεί στη συνάντηση με τη Βασίλισσα. Είχα επικοινωνία με διάφορους ανθρώπους, μεταξύ των οποίων ήταν οι βουλευτές, οι εκπρόσωποι των αριστοκρατικών οικογενειών και οι απλοί Βρετανοί. Δεν κατάλαβα την έχθρα. Σας διαβεβαιώνω ότι δεν ήταν κάποιιοι ιδιαίτεροι φίλοι της Ρωσίας εκείνοι οι άνθρωποι με τους οποίους συναντήθηκα. Μιλάμε για απλούς Βρετανούς, οι οποίοι είχαν ενδιαφέρον για την επίσκεψη του Πατριάρχη. Αισθάνθηκα πάρα πολύ θερμή και καλή ατμόσφαιρα. Και αυτό τι σημαίνει;

Δύο φορές τους ρώτησα: «Τώρα που μιλάμε τόσο ωραία, πείτε μου παρακαλώ, ποιά είναι η διάθεση της Βρετανικής κοινωνίας;» Και έλαβα απάντηση: «Καλή είναι η διάθεση της Βρετανικής κοινωνίας, καλή είναι η διάθεση του Βρετανικού λαού». Και διατί είναι έτσι; Διότι η παράδοση των διμερών μας σχέσεων χάνεται στα βάθη των αιώνων. Είναι και δυναστικοί γάμοι, είναι και ο κοινός αγώνας κατά του κοινού εχθρού, είναι και οι πολιτιστικές ανταλλαγές. Άλλωστε η Μεγάλη Βρετανία συνέβαλε ουσιαστικά στην πορεία της Ρωσικής Αυτοκρατορίας. Έδώ ήταν που έστειλε για σπουδές τους ανθρώπους του ο Μέγας Πέτρος. Απλώς είναι αδύνατο να φαντασθούμε τον βαθμό αλληλοπεριχωρέσεως κατά τη διάρκεια αυτών των 300 ετών. Πάρτε για παράδειγμα την Αγγλική λογοτεχνία, υπάρχει κανείς που δεν διάβασε τον Dickens; Μηπως υπάρχει και αυτός που δεν δάβασε τη Ρωσική λογοτεχνία: τον Tolstoy και τον Dostoevsky; Αποκλείεται να αγνοήσουμε όλα αυτά. Μπροστά στην ιστορική πραγματικότητα οι σημερινές μας πολιτικές αντιθέσεις με όλη τη σοβαρότητά τους, βεβαίως δεν τις ελαχιστοποιώ, αλλά, είμαι βαθιά πεπεισμένος, αδυνατούν αυτές να διασαλεύσουν τις σχέσεις μεταξύ της Μεγάλης Βρετανίας και της Ρωσίας στο βαθύ επίπεδο, στο επίπεδο της συνειδήσεως του λαού. Μου φαίνεται ότι κατάφερα να αισθανθώ αυτό το σήμα, το οποίο εκπέμπει η Αγγλική κοινωνία και ο λαός και χάρηκα πολύ γι' αυτό.

Τελικά είναι πολύ κοντά με εκείνα, με τα οποία ασχολείται η Εκκλησία. Η Εκκλησία με κάθε μέσο στηρίζει κάθε θετικό το οποίο ενέχουν οι σχέσεις μεταξύ των λαών. Η Εκκλησία αγωνίζεται να συμφιλιώσει τους ανθρώπους. Πολλές φορές ερωτόμεθα για τη θέση μας σχετικά με την Ουκρανία. Η μόνη θέση είναι η ακόλουθη: να συμφιλιώσουμε τους ανθρώπους, να φύγει η ένταση και να τερματισθούν αυτές οι αιματηρές συγκρούσεις. Και η Εκκλησία καταβάλλει κάθε προσπάθεια για να αναδειχθεί ειρηνευτική δύναμη. Σήμερα περί αυτού ακριβώς μιλήσαμε με τον κύριο Αρχιεπίσκοπο Καντερβουρίας. Εν τω μεταξύ ήταν μια χρήσιμη συζήτηση. Διαφαίνεται ολόκληρο το πρόγραμμα κοινών ενεργειών και αποβλέπουμε στη συνεργασία στον τομέα ειρηνεύσεως, λαμβάνοντας υπόψη διάφορα φλεγόμενα σημεία του πλανήτη, όπου υπάρχει αντιπαράθεση. Γι' αυτό η Ρωσική Εκκλησία και η Εκκλησία της Αγγλίας έχουν κοινή προσέγγιση του ρόλου της Εκκλησίας έναντι των συγκρούσεων.

Ερώτηση: Ταξιδεύετε πολύ στο εξωτερικό: αρκεί να θυμηθούμε την ιστορική συνάντησή Σας με τον Πάπα Ρώμης στην Κούβα. Ως προς το γεγονός αυτό μιλάμε για μία τάση προς συνένωση του χριστιανισμού; Ποιοί είναι οι λόγοι μίας τέτοιας προσεγγίσεως; Επίσης πώς βλέπετε το γεγονός, ότι με υπόβαθρο την επίσκεψή Σας στη Μεγάλη Βρετανία έχουν κλείσει οι τραπεζικοί λογαριασμοί της τηλεοπτικής εταιρείας RT, όπως δήλωσε η Βρετανική Τράπεζα;

Πατριάρχης Κύριλλος: Πράγματι, ζούμε μια δύσκολη εποχή, και το δέχονται όλοι, τόσο οι Άγγλοι πολιτικοί, τόσο οι Ρώσοι, καθώς και οι εκκλησιαστικοί ηγέτες. Σήμερα στον ανθρώπινο πολιτισμό, στον κόσμο γενικά επέρχονται πάρα πολλές ριζικές μεταβολές. Όλοι αντιμετωπίζουμε πάρα πολύ επικίνδυνους προκλήσεις και μάλιστα καθολικού χαρακτήρα. Δεν πρόκειται να τις απαριθμήσω,

αλλά είναι προφανές ότι η ανθρωπότητα διέρχεται ένα πολύ επισφαλές στάδιο της ιστορικής εξελίξεώς της. Από το κατά πόσο επιτυχώς διέλθουμε το στάδιο αυτό, εξαρτάται το μέλλον της ανθρωπότητας, διότι εύκολα μπορούμε να την καταστρέψουμε και όχι μόνο με πυρηνικά όπλα, αλλά και με οικολογικές κρίσεις, με απίστευτες ανθέσεις μεταξύ πλουσίων και φτωχών και με πολλά άλλα πράγματα. Εδώ εγείρεται το ερώτημα, και τι κάνει η Εκκλησία; Πρέπει να παραμένει απλός θεατής όλης αυτής της αρνητικής δυναμικής; Ή μήπως έχει να προειδοποιήσει τους ανθρώπους να επανεξετάσουν πολλά πράγματα, προκειμένου να βρουν μια κοινή γλώσσα και από κοινού να αντιμετωπίσουν αυτές τις κρίσεις;

Ακριβώς αυτός ήταν ο λόγος της συναντήσεώς μου με τον Πάπα Ρώμης. Μάλιστα όταν συναντηθήκαμε στο αεροδρόμιο του είπα το εξής: «Κατά τη γνώμη μου συναντιόμαστε την κατάλληλη ώρα», και πρόσθεσα «και σε ένα κατάλληλο τόπο», διότι η συνάντησή μας πραγματοποιήθηκε εκτός Ευρωπαϊκού πλαισίου, με όλη την ιστορία διαιρέσεως της Ορθοδόξου Εκκλησίας και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Η ιστορία αυτών των Ευρωπαϊκών αντιθέσεων μεταξύ των δύο Εκκλησιών επικρατεί μέχρι σήμερα στη συνείδηση των Ρωμαιοκαθολικών και των Ορθοδόξων. Ενώ η συνάντηση στην Αβάνα μας παρείχε την ευκαιρία να απομακρυνθούμε από αυτά τα Ευρωπαϊκά πλαίσια. Νομίζω όμως ότι πρέπει να τονισθεί η πρώτη φράση, δηλαδή 'την κατάλληλη ώρα'.

Ποτέ πριν ένας Πατριάρχης Μόσχας δεν συναντήθηκε με τον Πάπα Ρώμης. Αισθάνθηκα έντονη την ανάγκη να συναντηθώ με τον επικεφαλής της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και κυρίως για να συζητήσουμε θέματα, τα οποία προκαλούν τη μεγαλύτερη ανησυχία από πλευράς της παγκοσμίου αναπτύξεως. Βρήκα την πλήρη κατανόηση. Όπως ξέρετε, συνυπογράψαμε μια δήλωση, η οποία αποτυπώνει θέσεις των δύο Εκκλησιών.

Το ίδιο αισθάνθηκα και σήμερα καθώς μιλούσα με τον Αρχιεπίσκοπο Καντερβουρίας και τους συναδέλφους του. Υπάρχει κοινός προβληματισμός για τις εξελίξεις στον κόσμο και η προθυμία να συνεργασθούμε, στο μέτρο των δυνατοτήτων των Εκκλησιών, προκειμένου να βελτιωθεί ο κοσμος.

Όσον δε αφορά στο κλείσιμο λογαριασμών, δεν γνωρίζω καλά τη νομοθεσία της Μεγάλης Βρετανίας. Δεν είναι σαφές για μένα, εάν υπάρχει δυνατότητα από την τράπεζα, η οποία θέλει να σας κλείσει λογαριασμό, να πάτε σε μία άλλη. Θα λυπάμαι πολύ εάν παρόμοιες ενέργειες θα αποτελέσουν κώλυμα για τη συνέχιση της λειτουργίας του σταθμού σας στη Μεγάλη Βρετανία.

Πιστεύω ότι εδώ πρέπει να υπάρχει και μια εναλλακτική άποψη, όπως έχουμε στη Ρωσία. Έχουμε και τηλεοπτικούς σταθμούς, και πολύ γνωστούς ραδιοφωνικούς σταθμούς και εφημερίδες, οι οποίες μεταδίδουν μια εναλλακτική άποψη. Είναι μια κανονική κατάσταση για τη σύγχρονη κοινωνία. Η «μονόχρωμη» πληροφορία προκαλεί καχυποψία στους αναγνώστες, οι οποίοι είναι καταναλωτές της πληροφορίας, διατί είναι έτσι. Γι' αυτό το ίδιο το γεγονός της παρουσίας μιας εναλλακτικής απόψεως είναι πολύ σημαντική για τους ανθρώπους για να μπορέσουν να ταχθούν υπέρ της α' ή β' γνώμης. Είναι μία κανονική διαδικασία, η οποία δεν βρίσκει πάντοτε ικανοποιημένη την πλειοψηφία. Ξέρετε, ότι η πλειοψηφία στη Ρωσία δεν βλέπει με καλό μάτι τους ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς στους οποίους μόλις αναφέρθηκα. Αυτό ισχύει για την πλειοψηφία, αλλά υπάρχουν και όσοι αρέσκονται με αυτά. Είθε να δώσει ο Θεός να ισχύει αυτό και στη Μεγάλη Βρετανία.

Ερώτηση: Έχετε δημιουργήσει ένα νέο φίλο, εδώ στο Λονδίνο, ένα κουτάβι κόργκι. Έχετε αποφασίσει για το όνομα και τον τόπο διαμονής του;

Πατριάρχης Κύριλλος: Βλέπετε, είναι ένα σκυλί από τη Μεγάλη Βρετανία και για το όνομά του έχει αποφασίσει κάποιος άλλος. Willy το έχουν βγάλει. Δεν νομίζω ότι είναι ανάγκη να το

«βαπτίσω» αλλιώς. Είναι αξιοθαύμαστο σκυλί και εφόσον το σεβαστό μέρος της προσωπικής μου ζωής το περνάω μέσα στην απόλυτη μοναξιά, θα είναι πολύ ευχάριστο εάν τη μοναξιά μου θα τη μοιρασθεί μαζί μου ένας αξιόπιστος φίλος.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/49095/>